

Erika Kum, Univerza v Ljubljani, Slovenija

Uporaba kreativnega pisanja pri poučevanju glagola pri pouku slovenščine kot drugega in tujega jezika

Creative writing activities in the teaching of Slovene as a second and foreign language help to speed up learning, memorisation, and recognition of words in context. I present different creative writing activities focusing on verbs. Through the activities, students practise the conjugation of verbs, their meaning, and use verbs in different contexts, which expands their linguistic knowledge. In addition, creative writing activities are beneficial for the overall development of students' cognitive abilities, and it has also proved to be a great advantage that such activities relax students and make them more willing to use Slovene in communication with their classmates, thus making them less likely to rely on English. Students are less afraid of making mistakes and react more positively to them than they do when solving traditional grammar problems, they find the lessons more interesting and therefore participate more and more attentively.

Keywords: creative writing activities, teaching Slovenian, teaching verbs, task-based approach

Dejavnosti kreativnega pisanja pri poučevanju slovenščine kot drugega in tujega jezika pripomorejo k hitrejšemu učenju, zapomnitvi in spoznavanju besed v kontekstu. Predstavljam različne dejavnosti kreativnega pisanja, ki se osredotočajo na glagole. Študentje in študentke skozi dejavnosti vadijo spreganje glagolov, njihov pomen, glagole uporabljajo tudi v različnih kontekstih, kar širi njihovo jezikovno znanje. Poleg tega so dejavnosti kreativnega pisanja koristne za splošen razvoj kognitivnih sposobnosti študentov in študentk, kot velika prednost pa se je pokazalo tudi to, da se študentje in študentke ob takih dejavnostih sprostijo in z večjim zagonom uporabljajo slovenščino tudi v komunikaciji s sošolci in sošolkami ter tako manj pogosto posegajo po angleščini. Študentje in študentke se manj bojijo napak in na njih reagirajo bolj pozitivno kot ob reševanju klasičnih slovničnih nalog, pouk pa jim je zanimivejši, in zato več in bolj pozorno sodelujejo.

Ključne besede: dejavnosti kreativnega pisanja, poučevanje slovenščine, poučevanje glagolov, pristop na osnovi reševanja nalog

1. Uvod

Pouk slovenščine kot drugega in tujega jezika (v nadaljevanju SDTJ) tako na podlagi učbenikov kot lastnih izkušenj sestavlja predvsem učenje slovnice in besedišča ter utrjevanje naučenega, ki poteka najpogosteje v obliki slovničnih vaj in ponavljanja že naučenih pravil. Vaje so koristne za hitro učenje in utrjevanje, prednosti pa prinašajo tudi dejavnosti kreativnega pisanja. Kreativno pisanje lahko študentom in študentkam pomaga pri uporabi jezika v kontekstu, spoznavanju novega besedišča in uporabi slovničnih pravil v praksi, hkrati pa jim ponudi tudi možnost, da so kreativni in ustvarijo umetniške izdelke, kar jih spodbudi, da uporabljajo slovenščino tudi v svojem prostem času in ne le za učenje. Kot učitelji in učiteljice moramo biti odprti za njihovo ustvarjanje ter jih spodbujati pri tem, da se bodo samozavestno izražali v slovenščini in krepili svoje jezikovne sposobnosti.

Kreativno pisanje je poleg zgoraj že navedenega koristno tudi, ker pripomore k razvijanju ustvarjalnih sposobnosti in divergentnega mišljenja. To je odprt način mišljenja, ki dovoli več različnih ustreznih rešitev. Pomembno pa je, da se dejavnosti kreativnega pisanja izvajajo v sproščenem in spodbudnem okolju brez ocenjevanja ter da se spodbuja razvoj ustvarjalnega procesa in ne gleda samo končnega izdelka (prim. Mileva Blažič, 2003, 8–10).

Kreativno pisanje je vključeno tudi v *Dodatek k Skupnemu evropskemu jezikovnemu okvirju* (2023, 64–67), kjer spada pod dejavnosti pisnega izražanja. Lestvica dejavnosti kreativnega pisanja vključuje osebno in domišljjsko izražanje v različnih vrstah besedil v pisni in znakovni obliki. Lestvica (prav tam, 65–66) vključuje opisane vidike od preprostih vsakdanjih informacij do različnih tem, ki so povezane z zanimanji pisca in piske. Prav tako vsebuje pisanje zanimivih zgodb in opisov izkušenj. Med vrstami besedil se pojavljajo dnevniški zapisi in kratke namišljene biografije ter preproste pesmi in tudi že dobro strukturirani in razviti opisi ter domišljjska besedila (prav tam). Po zahtevnosti besedil vsebuje lestvica tako preproste besede in besedne zveze v povezanem besedilu kot tudi že dobro strukturirana in tekoča besedila, ki upoštevajo ustaljene konvencije določene zvrsti. Prav tako so v lestvici zajeti osnovno besedišče in preprosti stavki, na višjih stopnjah pa že razvit osebni slog, ki ustreza zvrsti ter bralcu in bralki.

2. Naloge za učenje glagolov v učbenikih

2.1 Klasične naloge za učenje glagolov

Učenje glagolov je ena od ključnih vsebin pri učenju SDTJ. Pri glagolih se na začetnih stopnjah poučuje spreganje glagola in zanikanje glagola, sledi tudi glagol v pretekliku in glagol v prihodnjiku (pri različnih učbenikih se tukaj pojavijo manjše spremembe v vrstnem redu). Na višjih stopnjah se pridružita ostala glagolska naklona, pogojnik in velelnik, obravnavajo se tudi naklonski glagoli in glagolski vid. Vseskozi pa se študente in študentke učijo novih glagolov, širijo svoj besedni zaklad in uporabljajo več različnih glagolov. Ker za SDTJ še ni splošnega učnega načrta¹ tako kot za učenje slovenščine kot prvega jezika v osnovnih in srednjih šolah se vrstni red obravnavanih tem lahko razlikuje, vendar načeloma sledi zgornjemu zaporedju. To lahko vidimo tudi v različnih učbenikih, ki jim učitelji in učiteljice na tečajih SDTJ najpogosteje sledijo.

V učbenikih za SDTJ je veliko vaj in nalog, ki so posvečene utrjevanju znanja glagolov, vendar so to najpogosteje generične slovnične naloge, kjer študentje in študentke ponavljajo spreganje glagolov. Take naloge so koristne za učenje, saj se študentje in študentke tako najhitreje naučijo tabel in vzorcev, vendar lahko take vaje postanejo monotone in dolgočasne za učenje, hitro pride tudi do prepisovanja iz že rešenih tabelic. Cilj pouka SDTJ je predvsem razvoj sporazumevalne jezikovne zmožnosti, torej se morajo študentje in študentke naučiti uporabljati slovnična pravila

¹ V uporabi so sicer učni načrti Slovenščina kot drugi jezik za območja na narodno mešanih območjih (dostop: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/Narodno-mesano-obmocje-Slovenske-Istre/S-italijanskim-ucnim-jezikom/UN_slo2J_OSIJ_posodobljeni.pdf, 24.01.2024), objavljen pa je tudi izobraževalni program za odrasle Slovenščina kot drugi in tuji jezik (dostop: https://arhiv.acs.si/programoteka/Slovenscina_kot_drugi_in_tuji_jezik.pdf, 24.01.2024).

in izbrati obliko sporočila, ki odgovarja govornemu položaju. Ta cilj najhitreje dosežejo slovnične preglednice in vaje v učbenikih, kjer pa so slovnična pravila ponazorjena z neavtentičnimi, namensko napisanimi besedili in vajami (prim. Pezdirc Bartol 1998, 211).

Take vaje so na primer, kjer imajo študentje in študentke že podane glagole in jih morajo vstaviti v ustrezni obliki (npr. delovni zvezek *S slovenščino nimam težav* (2013): Dopolnite z ustreznim glagolom. Vstavite glagole v pravilni obliki (prav tam, 5); Dopolnite z ustrežno obliko glagola (prav tam, 36); *Slovenščina ekspres 1* (2018): Obkrožite. Dopolnite (prav tam, 18); *Gremo naprej* (2019): Vstavite glagole v pretekliku (prav tam, 70); *A, B, C ... gremo* (2018): Povežite (prav tam, 25)). Podobne so tudi naloge, kjer morajo študentje in študentke preoblikovati celotne stavke (npr. *Gremo naprej* (2019): Stavke postavite v preteklik (prav tam, 71); *Naprej pa v slovenščini* (2020): Preoblikujte vprašanja v velelne stavke (prav tam, 87)). Cilj teh tipov vaj oz. nalog je utrjevanje oblik glagolov in spreganje glagolov. Kakšen je pomen glagola in v kakšnem kontekstu se uporablja, ni tako pomembno. Kontekst je sicer v obliki neavtentičnih stavkov, v katere se vstavlja glagole, vendar za rešitev naloge povečini ni potrebno razumevanje konteksta, razen osebe in števila (malo drugače je pri nalogah, kjer so podani glagoli skupaj in morajo študentje in študentke glede na kontekst vstaviti ustrezní glagol). Nekatere naloge pa so kreativnejše in tukaj imajo študentje in študentke bolj proste roke za uporabo glagolov, saj si lahko sami izbirajo, katere glagole želijo uporabiti. Take naloge so na primer v učbenikih *S slovenščino nimam težav* (2013): Kaj radi delajo vaši prijatelji ali sošolci? (prav tam, 7); *Uporabna slovenščina za tujce* (2017): S pomočjo zgornjih opravil dopolnite seznam na naslednji strani. Kaj delate doma? Kaj radi delate in česa ne marate? (prav tam, 31); *Naprej pa v slovenščini* (2020): Svetujte. Uporabite glagole v velelniku (prav tam, 86).

Te vrste nalog so primerne za ponavljanje in utrjevanje, zato so v učbenikih in delovnih zvezkih tudi najpogosteje zastopane. Enostavno jih je pregledati in popravljati, študentje in študentke pa se hkrati osredotočajo na eno ali dve stvari, na kateri morajo biti pri uporabi glagola pozorni. Zato so primerne kot prve naloge po obravnavi snovi, saj so lažjega tipa in ne zahtevajo toliko miselnega dela, zato se lahko študentje in študentke posvetijo samo učenju pravilnih oblik.

2.2 Ustvarjalne naloge z vajo glagolov

Učbeniki proti koncu lekcij pogosto ponujajo tudi naloge, kjer so študentje in študentke bolj prosti in so tako lahko kreativnejši. Pogosto gre za naloge pisanja. Tu gre lahko tako za neumetnostna kot umetnostna besedila, pomembno pa je, da s pisanjem študentje in študentke posredno vadijo uporabo pri pouku naučenih slovničnih pravil, saj pisanje zahteva hkratno uporabo več različnih jezikovnih sredstev.

Take naloge lahko zahtevajo pisanje nekega besedila s temo, ki se je obravnavala (npr. *Slovenščina ekspres 1* (2018): Napišite: Moj prijatelj/moja prijateljica (prav tam, 25); Napišite: Kaj delam doma? (prav tam, 34); *A, B, C ... gremo* (2018): Opišite svoj dan (prav tam, 27); *S slovenščino nimam težav* (2013): Napišite intervju z Darkom Gabrom (prav tam, 16); Se spomnite še kakšne pravljice? Poskusite jo povedati ali napisati (prav tam, 27).

3. Primeri dejavnosti kreativnega pisanja

3.1 Kreativno pisanje pri pouku SDTJ

Pri pouku SDTJ stremimo k temu, da je pouk kar se da komunikacijski in da se uporabljajo učne metode, ki temeljijo na aktivnem sodelovanju študentov in študentk (*task-based approach*). Za take metode je učenje slovnice pogosto problematično, ker je lahko neavtentično, nadzorovano in nekomunikativno.

Dewaele in Pavlenko (2002) navajata, da je pogosto poročana težava študentov in študentk na nadaljevalni ravni nezmožnost »natančnega izražanja svojih sporazumevalnih namenov« in da je »ta nezmožnost večinoma posledica težav na ravni asociativnega vidika leksikalne kompetence, tj. omejene sposobnosti zaznavanja in uporabe subtilnih slogovnih odtenkov« (Dewaele & Pavlenko 2002, 270). Prav tako Littlemore in Low (2006, 268) poudarjata, kako metaforična kompetenca poleg drugih ciljev učenja jezika prispeva k sociolingvistični kompetenci.

Ustvarjalno pisanje medtem pripomore k razvoju jezika na vseh ravneh: slovnice, besedišča, fonetike in diskurza. Od študentov in študentk zahteva, da z jezikom delujejo na zanimive in zahtevne načine ter skušajo izraziti edinstvene osebne pomene. Pri tem se nujno ukvarjajo z jezikom na globlji ravni obdelave kot pri večini razlagalnih besedil (prim. Craik & Lockhart, 1972). Dejavnosti kreativnega pisanja tako pripomorejo k razvijanju jezikovne kompetence, poleg tega pa so za študente in študentke zanimive in komunikativne.

Sama sem se posvetila dejavnostim kreativnega pisanja, kjer je v ospredju uporaba glagolov. Pri kreativnem pisanju se vadi več slovnčnih prvin, zato je primerno za utrjevanje po katerikoli obravnavani tematiki, sama pa sem dala večji poudarek glagolu, spreganju glagola in pomenu glagolov. V nadaljevanju bom predstavila štiri različne dejavnosti (pisanje pesmi z glagoli v slovarski obliki, pisanje pesmi s spreganjem glagolov, pisanje pesmi s spreganjem glagolov in dodajanjem drugih besed ter pisanje zgodbe s pomočjo podanih glagolov), ki se jih lahko uporabi pri pouku za kreativno utrjevanje znanja glagolov. Vse dejavnosti so bile preizkušene, zato ob njih prilagam tudi besedila, ki so nastala ob teh dejavnostih.

3.2 Uporabljeno gradivo

Za vse štiri dejavnosti sem uporabila isto gradivo. Gre za seznam 112 glagolov (nekateri se ponovijo), ki sem ga razrezala, tako da je bil vsak glagol na svojem kosu papirja. Študentje in študentke so prejeli glagole v kuverti, kdor je delal individualno, je prejel svojo kuverto, če pa so študenti in študentke želeli delati v skupini, je cela skupina prejela eno kuverto. V Tabeli 1 so podani glagoli, ki sem jih uporabila za dejavnost. Ti glagoli se pojavijo do šeste enote učbenika S

slovenščino nimam težav.² Učbenik smo obravnavali na nadaljevalnem³ tečaju slovenščine Slovenščina za študente v zimskem semestru 2023/2024 na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani v skupini, s katero sem izvajala dejavnosti kreativnega pisanja. Vključila sem glagole, ki smo jih pri pouku omenjali, seznam pa vključuje le glagole, ki se v učbeniku pojavijo do šeste enote, saj smo do takrat, ko smo izvedli dejavnosti, predelali prvih šest enot učbenika. Nekateri glagoli so napisani večkrat, zato da jih lahko tudi uporabijo večkrat.

imeti	spoštovati	postati	imeti
potovati	razveseliti se	pogrešati	videti
želeti	znati	zahtevati	bati se
leteti	kritizirati	poročati	iti
reči	ostati	leteti	ugotoviti
čakati	študirati	peljati se	naročiti
odločiti se	spodleteti	spoznati	rezervirati
morati	iti	priiti	želeti
dati	biti	načrtovati	deževati
spomniti se	biti	iskati	zabavati se
pozabiti	biti	skrbeti	pripovedovati
vračati se	imeti	dobiti	gledati
preživeti	spomniti se	živeti	smejati se
poslušati	poklicati	razumeti	vzeti
odsvetovati	pogovarjati se	narediti	imeti
delati	napisati	videti	prinesti
poznati	voziti	obvestiti	plačati
snežiti	najti	čakati	obdržati
kupiti	začeti	piti	priporočiti
presenetiti	sprejeti	jesti	odsvetovati
dobiti	misliti	počivati	kupiti
gledati	najti	počakati	klepetati
govoriti	narediti	pogledati	uživati
hoditi	odpreti	poročiti se	oblikovati
hoteti	ostati	plesati	kuhati
imeti	osvajati	spoznati se	boriti se
iti	pasti	roditi se	brati
končati	pogledati	pričakovati	delati

Tabela 1: Seznam glagolov za dejavnosti.

² Učbenik je sicer že starejši in se ne tiska več, vendar je primeren za nadaljevalne skupine, ki imajo višje besedišče, slovnico pa bi morali obravnavati od začetka, zato smo tudi delali po tem učbeniku v tej skupini. Leta 2023 je izšel učbenik *Mozaik slovenščine*, ki v veliki meri zamenjuje uporabo učbenika *Slovenščino nimam težav*.

³ Pri uvrščanju tečajnikov na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik uporabljamo poimenovanja, kot so začetniki in začetnice (nižji, višji), nadaljevalci in nadaljevalke (nižji, višji) in izpopolnjevalci in izpopolnjevalke, saj jih brez rešenega uradnega izpita ne moremo uvrstiti po lestvici SEJO. Kam bodo na lestvici prišli, je poleg tečaja odvisno v veliki meri tudi od njihove zagnanosti in pripravljenosti, koliko časa posvetijo učenju in podobno, zato skupine na tečajih poimenujemo kot začetniške, nadaljevalne in izpopolnjevalne. Običajno začetniki dosegajo raven SEJO A1 (višji začetniki in višje začetnice A2), nadaljevalci in nadaljevalke B1, višji nadaljevalci in višje nadaljevalke lahko že B2, izpopolnjevalci in izpopolnjevalke pa B2 in višje.

3.3 Pisanje pesmi z glagoli v slovarski obliki

Dejavnost, pri kateri študentje in študentke vadijo predvsem pomen glagolov, je pisanje pesmi z glagoli v slovarski obliki (strukturne lastnosti glagolov se pri tej vaji še ne upoštevajo). Učenci vzamejo ponujene glagole iz kuverte in ponovijo, kaj ti glagoli pomenijo. Glede na pomen potem sestavijo pesem (ali zgodbo) z logično vsebino, ki jo potem predstavijo ostalim in razložijo.

Ta dejavnost je primerna za začetnike in začetnice,⁴ sploh za študente in študentke, katerih prvi jezik ni slovanski jezik, in si zato težje zapomnijo pomen določenih glagolov. Dejavnost lahko prilagodimo tudi višjim jezikovnim skupinam (npr. nadaljevalcem in višjim nadaljevalcem), tako da uporabimo glagole, ki jim povzročajo več težav (prilagodim glede na skupino).

To dejavnost sem izvedla z delom skupine na tečaju Slovenščina za študente v decembru 2023. V skupini so bili dve študentki in en študent, pri dveh je bil prvi jezik nemščina, pri enem pa finščina, vsi so bili po stopnji višji začetniki. Sestavili so sledečo pesem s podanim zapisom:⁵

snežiti, deževati
pogledati
piti, poročiti se
ostati
napisati, poslušati
vračati se, iskati
imeti, videti, misliti
smejati se
postati
pogrešati
živeti

Študentje in študentke so pesem tudi prebrali in v slovenščini (s pomočjo angleščine) razložili, kaj je sporočilo, kako si jo predstavljajo in kaj so želeli z njo povedati. Svoje občutke ob prebrani pesmi so izrazili tudi študentje in študentke, ki so jo poslušali; skupaj so pesem argumentirali in opisali.

3.4 Pisanje pesmi s spreganjem glagolov

Druga možnost, kjer poleg pomena glagolov študentje in študentke vadijo tudi spreganje, je, da še vedno uporabijo v svoji pesmi (ali zgodbi) samo glagole, vendar jih lahko spregajo, uporabljajo lahko tudi različne čase (preteklik, sedanjik, prihodnjik) in naklone (povedni, velelni, pogojni). Strukturne lastnosti glagolov (na primer vezljivost) se sicer pri tej vaji še ne upoštevajo. Tako

⁴ Poleg glagolov v slovarski obliki ni podanih glagolov v prvi osebi ednine, saj so študentje in študentke (čeprav začetniki in začetnice) vse podane glagole že obravnavali pri pouku in jih tako že znajo spregati.

⁵ Vsi zapisi pesmi v prispevku (razen zadnjega besedila – zgodbe) so zapisani tako, kot so jih zapisali študentje in študentke na tečaju, so pa med pisanjem imeli možnosti pomoči z zvezkom in učbenikom, tudi jaz sem jim bila na voljo za vprašanja (npr. ali je določen glagol pravilno spregan).

morajo samo z glagoli in obliko glagola sporočiti, kaj želijo povedati. To se je izkazalo tudi kot dobra vaja, da študentje in študentke zmanjšajo uporabo osebnih zaimkov pri pisanju in govorjenju v slovenščini (npr. namesto »Mi se moramo učiti.« v »Moramo se učiti.«), saj v slovenščini osebni zaimek večkrat spustimo, določeni študentje in študentke pa ga skoraj vedno uporabijo. Dejavnost je koristna tudi, ker študentje in študentke ponovijo oblike glagolov, raziskujejo in poskušajo, koliko lahko sporočijo samo z določeno obliko glagola.

Tudi to dejavnost sem izvedla s skupino študentov in študentk na tečaju Slovenščina za študente v decembru 2023. V prvi skupini so bili višji začetniki in višje začetnice s prvim jezikom nemščina. Sestavili so sledeče besedilo:

Bojim se.

Morava iti, pozabiti.

Ne vračaj se, ne želim ugotoviti.

Čakaš, ne razumeš.

Hotela bi, smejala bi se, živela bi.

Dežuje.

Ne spomniš se.

Mislím – letím.

Sneži.

Ne preživim.

V drugi skupini pa sta bila začetnika s prvim jezikom srbščina. Napisala sta pesem:

Zabavava se, pripoveduješ.

Klepetava, razumeš.

Pleševa, pogledaš.

Smejeva se, poslušáš.

Osvajam.

Naredim, rečem, čakaš.

Boš sprejela?

Obe pesmi so študentje in študentke prebrali, komentirali in izrazili svoje občutke ob poslušanju. Pogovarjali so se tudi, kako bi se pesmi lahko nadaljevale in kaj mislijo, da se je zgodilo, kakšno je sporočilo in česa se lahko iz pesmi naučimo.

3.5 Pisanje pesmi s spreganjem glagolov in dodajanjem drugih besed

Pri tretji in četrti dejavnosti pa študentje in študentke dodajajo tudi svoje besede in niso pri pisanju omejeni samo na glagole, ki jih ponudim v kuverti. Glagoli so jim osnova in s pomočjo

njih sestavijo pesem. Natisnjeni in izrezani glagoli jim pomagajo pri vizualizaciji, prav tako lahko glagole premikajo po mizi in so tako bolj fleksibilni. Glagoli so še vedno osnova besedila, vendar si študentje in študentke lahko pomagajo z ostalimi besedami, ki bi jih potrebovali za dobro napisano pesem. Taka aktivnost je primerna tudi za študente in študentke z višjim jezikovnim znanjem, saj lahko z glagoli ustvarjajo kompleksnejše strukture in daljše povedi.

V skupini začetnikov in začetnic na tečaju Slovenščina za študente so v oktobru 2023 napisali spodnjo pesem. Skupino so sestavljali dva študenta in ena študentka, ki jim je prvi jezik eden od slovanskih jezikov (makedonščina, hrvaščina, črnogorščina):

*Zunaj sneži,
pogledam te ob reki.
Moram preživeti brez tebe,
živim in pijem vino nocoj sam.*

*Polnoč je, ti si poročena in jaz sam ostanem.
Prišel je trenutek, da napišem pesem, ki je ti ne boš poslušala.
Vračam se domov, iščem te, ne bom imel te.
Teško je videti te in misliti, da te ne bom več videl.
Smejem se, ampak biti vesel je težko.*

Vem, da sem se zmotil, da lahko živim brez tebe.

Druga skupina na istem tečaju, kjer sta bili dve študentki s prvim jezikom nemščina, pa je sestavila pesem:

*Počakam in počivam.
Pogledam, ampak ne grem.
Pozabim sklone, ampak spomnim se dvojine.*

*Odločila sva se.
Preživela sva.
Sva.
Midva.*

Študentje in študentke so napisano pesem prebrali ostalim, skupaj smo jo komentirali in izboljšali, pogledali smo tudi slovnične napake in jih popravili (besedni red, pogovor o vprašanjih, ki so jih imeli med pisanjem). Študentje in študentke so izrazili svoja občutenja in ideje za podobne pesmi.

3.6 Pisanje zgodbe s pomočjo podanih glagolov

Pri zadnji opisani dejavnosti so študentje in študentke najbolj samostojni pri pisanju. Glagoli, ki jim jih ponudim v kuverti, so le za pomoč in usmeritev, katere glagole naj vključijo v svojem pisanju. Podala sem jim navodilo, da uporabijo vsaj 15 glagolov, ki so že podani, ostalo pa lahko dodajo po svoje. V mojem primeru jim je tukaj najbolj ustrezalo pisanje zgodbe, vendar je zgodba napisana na način, da bi se lahko brala tudi kot poezija, če bi jo postavili v verze.

To aktivnost sta izvajali dve študentki na tečaju Slovenščina za študente v oktobru 2023. Obema je prvi jezik južnoslovanski jezik (hrvaščina in bosanščina). Potem ko sta besedilo sestavili, smo ga morali skupaj pregledati, saj sta vključili tudi veliko neslovenskih besed, ki jih je bilo treba popraviti. Nekaj napak je bilo tudi pri sklonih. Končno, popravljeno besedilo je:

Vsi grejo, ampak jaz ostajam in te čakam. Želim končati svoje življenje in se spet roditi, da poiščem tebe. Z demoni klepetam in se borim sam s seboj, bojim se, da se mi bodo smejali. Ne slišim, naj mi pripovedujejo. Živim, da te vidim, da se te spomnim. Plešem s spomini preživelih dni. Šla si in s seboj vzela vse življenje. Hočem počivati v miru, ampak ne morem pozabiti. Padam v obup, kot dež na tla.

Veliko pijem in spomnim se, kako je bilo s teboj leteti. Na svoje rane mečem sol. Padam. Kuham si obup. Ampak bom ostal.

Besedilo sta študentki prebrali ostalim in skupaj smo ga komentirali. Pogovarjali smo se tudi o tem, kako je lahko to tako zgodba kot pesem, odvisno od načina branja in pisanja (besedila študentki nista napisali v verzih, ampak v dveh odstavkih).

4. Sklep

Ustni odzivi študentov in študentk po koncu kreativnih dejavnosti so bili pozitivni. Navajali so, da so se ob dejavnosti sprostili in si upali več »tvegati« s svojim jezikovnim znanjem, saj za napake niso bili kaznovani (kot na primer na testu), napake so bile celo dobrodošle. Povedali so tudi, da so si tako hitreje zapomnili nove glagole, saj so jih aktivno uporabljali in poskušali umeščati v zgodbo ali pesem. Mesec po končanem tečaju sem jim poslala tudi anonimno anketo, kako bi ovrednotili način pouka na splošno (kreativne dejavnosti smo izvajali pri dveh srečanjih v semestru). Dobila sem nekaj odgovorov, med njimi so omenjali tudi dejavnosti kreativnega pisanja: »I really enjoyed all of the different ways and very creative exercises that helped a lot with the learning of the language«; »Good teaching methods -> creative writing, listening to Christmas songs«.

Tako po odzivih študentov in študentk v anketi kot tudi po njihovem zavzetem sodelovanju lahko sklepam, da so jim bile dejavnosti všeč, predvsem pa so se ob njih sprostili in kasneje pogosteje posegali po slovenščini v sporazumevanju z mano in med sabo. Dobro bi bilo narediti tudi raziskavo, koliko dejavnosti kreativnega pisanja vplivajo na pomnjenje in na jezikovno znanje

študentov in študentk, saj se je po njihovi oceni njihov besedni zaklad na področju glagolov bistveno izboljšal, lažje pa jim je bilo tudi uporabljati glagole v različnih kontekstih.

Literatura

- Craik, F. I. M. & Lockhart, R. S. (1972). Levels of processing: a framework for memory research. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behaviour*, 11, 671–685. [https://doi.org/10.1016/S0022-5371\(72\)80001-X](https://doi.org/10.1016/S0022-5371(72)80001-X)
- Dewaele, J. M. & Pavlenko, A. (2002). Emotion vocabulary in interlanguage. *Language Learning*, 52(2), 26–22. <https://doi.org/10.1111/0023-8333.00185>
- Dodatek k SEJU = *Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje – dodatek* (2023). Zavod RS za šolstvo. www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf (14.01.2024)
- Jerman, T., Pisek, S. & Strajnar, A. (2018). *Slovenščina ekspres 1*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Liberšar, P., Petric Lasnik, I., Pirih Svetina, N. & Ponikvar, A. (2020). *Naprej pa v slovenščini*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Littlemore, J. & Low, G. (2006). Metaphoric competence and communicative language ability. *Applied Linguistics*, 27(2), 26–94. <https://doi.org/10.1093/applin/aml004>
- Markovič, A., Halužan, V., Pezdirc Bartol, M., Škapin, D. & Vuga, G. (2013). *S slovenščino nimam težav*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Mileva Blažič, M. (2003). *Kreativno pisanje: vaje za razvijanje sposobnosti kreativnega pisanja*. GV Izobraževanje.
- Novak, U. & Štefan, J. (2017). *Uporabna slovenščina za tujce*. CDI Univerzum, Združenje Izobraževalnih in svetovalnih Središč Slovenije, MOCIS Center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec.
- Petric Lasnik, I., Pirih Svetina, N. & Ponikvar, A. (2018). *A, B, C ... gremo*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Petric Lasnik, I., Pirih Svetina, N. & Ponikvar, A. (2019). *Gremo naprej*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Pezdirc Bartol, M. (1998). Umetnostna besedila pri pouku slovenščine kot drugega/tujega jezika. *Jezik in slovstvo*, 43(5), 211–226. <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-MULA9U78> (12.01.2024)

Kreativno pisanje z glagoli: delovni list

Seznam glagolov za dejavnost (do šeste enote iz učbenika *S slovenščino nimam težav*)

Vir: Markovič, A., Halužan, V., Pezdirc Bartol, M., Škapin, D. & Vuga, G. (2013). *S slovenščino nimam težav*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

imeti	spoštovati	postati	imeti
potovati	razveseliti se	pogrešati	videti
želeči	znati	zahtevati	bati se
leteti	kritizirati	poročati	iti
reči	ostati	leteti	ugotoviti
čakati	študirati	peljati se	naročiti
odločiti se	spodleteti	spoznati	rezervirati
morati	iti	priti	želeči
dati	biti	načrtovati	deževati
spomniti se	biti	iskati	zabavati se
pozabiti	biti	skrbeti	pripovedovati
vračati se	imeti	dobiti	gledati
preživeti	spomniti se	živeti	smejati se
poslušati	poklicati	razumeti	vzeti
odsvetovati	pogovarjati se	narediti	imeti
delati	napisati	videti	prinesti
poznati	voziti	obvestiti	plačati
snežiti	najti	čakati	obdržati
kupiti	začeti	piti	priporočiti
presenetiti	sprejeti	jesti	odsvetovati
dobiti	misliti	počivati	kupiti
gledati	najti	počakati	klepetati
govoriti	narediti	pogledati	uživati
hoditi	odpreti	poročiti se	oblikovati
hoteti	ostati	plesati	kuhati
imeti	osvajati	spoznati se	boriti se
iti	pasti	roditi se	brati
končati	pogledati	pričakovati	delati